

№177 (26629)

РÆСТДЗИНАД

Газет цæуын райдыдта 1923 азы 14 мартыйы – газета издается с 14 марта 1923 года

2026 азы 26 сентябрь – рухæны майы 26 бон, сабат

Аргъ 10 сомы

КАЕСУТ НОМЫРЫ:

2 "ИУГОНД УАЕРДÆСЕ"

Фылдæр хъæлæстимæ

3 ТЕМАТИКОН ФАРС

Нæ Иры фæсивæд

4 ФЕМБÆЛД

Уыдон сагойнаг дидинджытæ сты

www.rastdzinad.ru
vk.com/club217633221
https://max.ru/id1504031916_gos

Хицауадæй

Æнæзакъон финансон операцитæ

РЦИ-Аланийы Сæргълæууæг Сергей МЕНАЙЛО видеобастдзинады фæрцы архайдта, Цæгат Кавказы федералон зылды Æнæзакъон финансон операциты ныхмæ гарантæ аразæг, ведомстваты 'хсан кусæг кæорды æмбырды.

Амыдта йæ Уарæсейы Федерацийы Президенты Æххæстбарджын минаявар Цæгат Кавказы федералон зылды **Юрий Чайка**. Архайдтой дзы регионты сæргълæууæджытæ, профилон ведомствæтты æмæ бард-хæххæтæнæг структурæтты территориалон хайæдты разамонджытæ.

Æмбырды æркастысты, регионалон æмæ паддза-хадон программæтæ, социалон-экономикон рæзты æмæ инвестицион проекттæ

дæр – бадзырд саразыны фыццаг аргъæй æмæ æрмæджытæ балхæнынæй суанг баххæстгонд куысты-тæ райсын æмæ æппæт бахыгдтæн бафидыны онг. Уыцы æгъдауæхæлдтыгæ риртасынц цæстдарæн-нымайæн æмæ бардхæх-хæнæгæнæг оргæнтæ.

– Бюджетон фæрæз-тæ баххæххæнын, ахад-гæйæ сæ нысанмæ гæсгæ спайда кæнын, ахсджиаг у, цæрджыты царды уавæртæ фæхуыздæр кæнын æмæ нæ бæстæйы рæзты хуыз-дджы дæр, – бахахх кодта Юрий Чайка.

Дарддæр ма раныхас код-той УФ-йы генералон про-куроры хæдивæг **Сергей**

Бажутов, УФ-йы Мидхуыз-дæгты министрды паддза-хадон управленийы разам-онæджы хæстæ рæстæгмæ æххæстгæнæг Цæгат Кавка-зы федералон зылды **Нико-лай Букин**, регионты 'хсан Финансон мониторингы фе-дералон службæйы управ-ленийы разамонæг Цæгат Кавказы федералон зылды **Алексей Русин** æмæ ин-нæтæ.

Æмбырды кæронбæттæ-ны лæвæрд æрцыдысты бæлвырд фæдзæхстытæ, бæрæггонд æрцуд сæ сæх-хæст кæныны рæстæг дæр.

ХЪОЙБАЙТЫ Галинæ

Æмбырд

Æдасдзинады фадæттæ

Фæзыгон-зымæгон зынгсирвæз-тæй тæссаг рæстæгмæ цæттæдзинад, ахуыргæнæндæгты зынгсирвæзты ныхмæ æдасдзинады мадзæлттæ саразынл ныхас цыд Æнæнхæ-лæджы уавæртæ не 'руадзын æмæ ануварс кæныны республикон клас-мисы æмбырды. Амыдта йæ РЦИ-Аланийы Хицауады Сæрдары хæдивæджы хæстæ рæстæгмæ æх-хæстгæнæг **ТОМАЙТЫ Ирбег**.

Уарæсейы Æнæнхæлæджы уавæр-ты министрды паддзахадон управле-нийы граждайнаг хæххæхæнынад æмæ цæрджыты æдасдзинады управленийы разамонæджы хæдивæг **Уæрджын-ты Игорь** куыд фехуысын кодта, уымæ гæсгæ фæзыгон-зымæгон зынгсир-вæзтæй тæссаг рæстæгмæ цæттæд-зинады фæлгæты куыст цæуы цæр-джытимæ: «зилæм сыл, бирæфатерон хæдзæрттæ æмæ цаехæрадæгты æм-балæдты цæрджыты æрбамбырд кæ-нæм, хъæуты цæрджыты æмæ семæ иумæ зынгсирвæзт не 'руадзыны мад-зæлттæ æвзарæм.

Томайты Ирбег бынæттон хиу-наффæиady администрациты сæргъ-лæуджытæн бафæдзæхста, æнæн-хæлæджы уавæртæ не 'руадзыны æмæ ануварс кæныны къамисты æм-бырдтæ æмæ муниципалон районы зынгсирвæзты ныхмæ æдасдзинады мадзæлттæ саразын. Аргæнæн рæстæг хуымæ уæлдай æргом здæхт цæуа, цæрæнуаты къабызы зынгсир-вæзты ныхмæ æдасдзинады мадзæлт-тæм, уымæ, хæдзæрттæ æмæ фатер-ты мидгæ газы ифтонггæртæй пайда кæнгæйæ.

Фæзыгон-зымæгон зынгсирвæзтæй тæссаг рæстæг хицæн кæны, цæрæн къабызы зынгсирвæзтæй тæссаг кæй у, фæлæ ма æрдзон зынгсирвæзтыты нымæц кæй фæфылдæр вæййы, уы-мæй. Уымæ гæсгæ Граждайнаг хæхх-хæхæнынад æмæ Æнæнхæлæджы уавæрты хуыздæгты фæдыл комите-ты сæрдар **Александр Хоружий** му-ниципалон сконды сæргълæуджыты зæрддæй æрлæууын кодта, ахæм зынг-сирвæзтытæ хуыссын кæнынæн цы пъланыл бакуыстой, уый. Уыцы пълан-

мæ гæсгæ муниципалитеттæ æнæ-мæнг хуымæ бацæттæ æмæ сбæрæг кæной сæ хъарутæ æмæ фæрæзтæ. Æмбырды ма бахыгтой, ахуыргæ-нæндæттæ ног ахуыры азмæ куыд цæттæ сты, уый. Цæгат Ирыстоны ахуырад æмæ наукæйы министр **Алы-бетты Элæ** куыд фæбæрæг кодта, афтæмæй Æнæнхæлæджы уавæр-ты министрды управленимæ æнгæм æмгуыстды фæрцы, æппæт цæттæ-гæнæн куыстытæ ацъыдысты æмбæл-гæ уагыл, æппæт организациты дæр райдыдта ахуыргæнæн процесс. Ацы

аз зынгсирвæзты ныхмæ гæрæнтæ саразынæн радих кодтой 300 милуан сомы. Уыдоны руаджы æххæстгонд æрцыдысты æппæт зынгсирвæзт ма 'руадзыны домæнтæ.

Уарæсейы Æнæнхæлæджы уавæр-ты министрды паддзахадон управ-ленийы профилактикон куыст æмæ цæстдарæн архайды управленийы разамонæджы хæдивæг РЦИ-Аланийы **Хъайырты Зауыр** фæнысан кодта, уæлдай æргом профилактикон мад-зæлттæм аздахын кæй хъæуы – ведом-ствæйы специалитты методикон æмæ консультативон æхуыс стыр ахъаз у, ахуырадон объекттæ, рагагъоммæ цалцæджы рæстæг, зынгсирвæзтæй бахизынæн.

Уарæсейы Æнæнхæлæджы уавæр-ты министрды паддзахадон управле-

нийы разамонæджы хæстæ рæстæгмæ æххæстгæнæг РЦИ-Аланийы **Сер-гей Веретенников**, республикайы Ахуырад æмæ наукæйы министрды æмæ ахæм, æрхаста дæнцæгæн, æмæ иннæ æххæстгæнæг хицаудзина-ды оргæнтæм дæр фæсидт æмгуыстæд фидардæр кæнынмæ. Йæ ныхасмæ гæсгæ, профилактикон куыст фæттынг-дæр кæнын ахъаз уыдзæн аиппытæ афойнадыл аиуварс кæнынæн.

ГÆБУАТЫ Галинæ

Æхсызгон цау

Гайтойы цыртдзæвæн – Дзæуджыхъæуы

Дзæуджыхъæуы Центрон парчы, Горькийы уынджы 'рдыгæй кадджын уавæры байгом кодтой **ГÆЗДЕНТЫ** Гайтойы цыртдзæвæн. Уый уыдис, амалхæм адæй-мæгтæ **ПУХАТЫ** Олег æмæ **ДЗГОЙТЫ** Валерийы хъæппæрис. Скулытурæ сарæзта зындгонд скульптор **СОСКЫТЫ** Владимиры фырт Барис.

Кæд асæст бон уыд, сæлфынæг кодта, уæддæр цыртдзæвæн байгом кæ-нынмæ тынг бирæ адæм æрбацыд: РЦИ-Аланийы культурæйы министри хæстæ рæстæгмæ æххæст-гæнæг **Гуыдиаты Батрадз**, Дзæуджыхъæуы админи-страцийы сæргълæууæджы хæдивæг **Ходы Мæдинæ**, ЦИПУ-йы уырыссаг фило-логийы факультеты декан **Толасты Ирине**, Абайты Васойы номыл гуманитар-рон æмæ социалон ирта-сæнты институты директор **Хъаныхъуаты Зæлинæ**, филологон наукæты доктор, ирон традицион культурæ иртасæг, **Сæлбиты Тамир**, уырыссаг фыссæг **Юрий Нечипоренко**, фысджытæ, нывгæнджытæ, ахуыргæн-джытæ, студенттæ, мыг-гаджы минаявæрттæ æмæ æхсæнадон царды иннæ ар-хайджытæ. Гайтойы царды тыххæй радзырдта, Евгений Бахтанговы номыл Уырыссаг театры директор **Владимир Уваров**.

– Абон махæн бæрæгбон у. Гæздæнты Гайтойæн гом кæнæм цыртдзæвæн. Къорд азы разимæ Дзæуджыхъæуы Миллеры уынджы Пушкинæн куы гом кодтой, Соскыты Владимиры арæст цырт-дзæвæн, уæд уый мæнæн стыр кады хос уыд. Абон дæр мæм афтæ кæсы, цыма Александр Пушкин мæнæ Уырыссаг театры дуармæ æрлæудзæн æмæ фай-тонæй æрхиздзæн. Уыцы мадзал куы амыдтон, уæд мæ уды æмæ зæрдæйы ноджы фылдæр сæрыстыр-

Парижы. Бирæ зынтæ æмæ удхæрттæ бавзæрста æцæ-гæлон бæстæйы, адæй-маг сæ дзырд нæ фæуы-дзæн, фæлæ йæ фыдæбон ууыд куыд сæм йæхицæн ном. Гайто уыдис фæзмæ-

сфæлдыстадæн æмæ уый хуымæтæдджы нæу, – загъта Владимир Уваров.

Митинджы раныхас кодта, ацы хуыздæг кæй хъæппæ-рисæй сырæзт, уыцы амал-хъом адæймаг Дзгойты Ва-лери дæр. Уый загъта:

– Иу хатт нырыккон зынд-гонд уырыссаг фыссæг Ев-гений Водолазкинмæ иу фынгыл цай цымдтам. Æз æй афарстон, Гæздæнты Гайтойы тыххæй цы хуы-ды кæны, уымæй. Евгений мæм æрбакаст æмæ афтæ бакодта: «Это русский клас-сик, это писатель первого ряда». Мæнæн тынг æхсыз-гон уыдысты фыссæджы ныхæстæ. Уæд сфæлд код-там мæ 'мбал Пухаты Олега-мæ Гайтойæн цыртдзæвæн нæхи горæты байгом кæнын. Уымæ, нæхи ирон адæмæй бирæтæ. Гайтойы зонгæ дæр нæ кодтой. Уыцы хъæп-лæрисимæ бацъдтæн нæ республикайы. Сæргълæу-уæг **Сергей Меньиловæ** æмæ мæ фæндыл сразы. Æночй нын фæлæууыды-сты РЦИ-Аланийы Хицауады Сæрдар **Дзанайты Ба-рис** æмæ Дзæуджыхъæуы мэр **Милдзыхты Вячес-лав** дæр. Стыр бузныг сын загътын. Уыдоны æххуыс куы нæ уыдаид, уæд нæ хуыздæгæй уайгæ дæр ницы ракодтаид. Фæлæ нæм разынд, ацы хъæппæ-рисимæ разы чи нæ уыд, ахæмтæ. Гайтойы хысæмæт тынг уæззау уыд. Францмæ куы афтыд, уæд йæ мыси-нагты фыста: «Нет в Па-риже такой лавки, где я не ночевал». Йæ зынтæй фер-вæзт, йæ хъæххыл слæууыд æмæ сси, дунейы йæ ном æмæ йæ уацмистæ алы æвзæгтыл кæм кæсынц, ахæм фыссæг. Каст фæви Парижы Сорбоннаы уни-верситет дæр. Гайто махæн у сæрыстырдзинад, æмæ мæ фæнды, нæ фидæны

дзинад сырæзыд канд по-этмæ нæ, фæлæ Дзæу-джыхъæу æмæ Соскыты Владимирмæ. Абон дæр та ахæм цау ралæууыд. Æр-мæст Владимиры фырт Ба-рис сарæзта, ирон адæмы аккаг хъæбултæй иу Гæз-дæнты Гайтойы цыртдзæ-вæн æмæ та, ацы хуыз-даг амонын дæр мæнæн бабар кодтой. Гайтойы уæззау хысæмæты фæдыл дзырнын æнцон нæу. Цы бирæ диссæгтæ бавзæрста эмиграцийы рæстæг, уыцы уавæртæ йын уæддæр йæ зæрдæ нæ фæххæбæр код-

той, фæлæ архайдта, адæ-мы рæгъмæ рацæуынын. Гайто Ирыстоны нæ рай-гуырд, Бетъырбухы – ирон бинонты 'хсан, фæлæ йæ фыдæлты уæзæджы уидæг-тимæ уыдис æнгæм баст. Алы сæрд дæр- иу йæ фы-дыфдымæ Ирыстонмæ æр-цыд. Уæд Дзæуджыхъæуы æрдзон нывтæ уынгæйæ, йæ зæрдæйы арф æрцард Ирыстон. Граждайнаг хæст куы райдыдта, уæд Гай-то 20-аздындæй афтыд фæсарæнтæм æмæ алы рæтты рахау-бахæу кодта. Фæстагмæ æрбынæттон ис

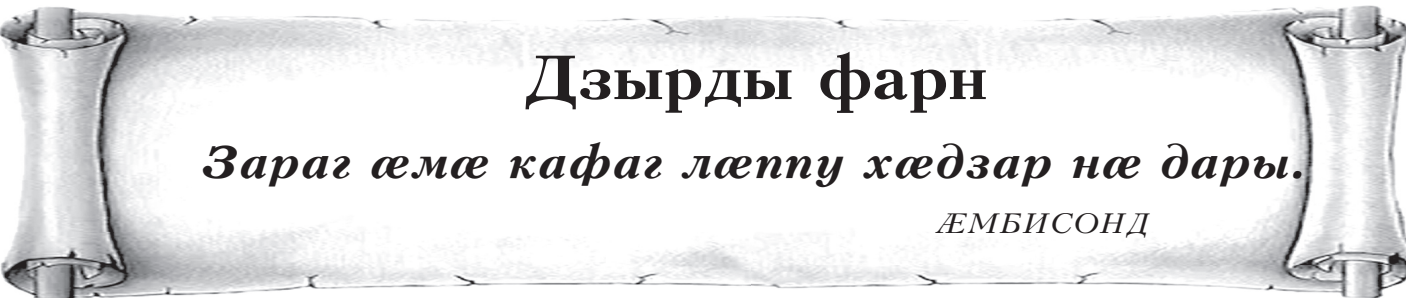
наг æмæ кадджын ныйар-джыты хъæбул. Йæ мад каст фæзис «Бестужевские» кæй хуыздтой, уыцы курсы-тæ, уыдон та, уыцы заман сылгоймагæн æппæты бæр-зонддæр æмæ кадджындæр ахуырадыл нымæд уыдыс-ты. Гайто фыста уырыссаг æмæ французæг æвзæгтыл, фæлæ йæ сфæлдыстадæй иунæг чиныг дæр мыхуыры нæ ра-цыд, цалынмæ æгас уыд, уæдмæ. Гайтойы уацмистæ тæлмацгонд æрцыдысты дунейы бирæ бæстæты æв-зæгтæм, уымæ, нæхи ирон æвзагмæ дæр Европæйы стыр аргъ кæнынц Гайтойы

фæлтæртæ цæмæй зо-ной не 'мзæххонты æндæр бæстæты царды истори, – загъта Дзгойты Валери.

Ам ма раныхас кодтой Сæлбиты Тамир, Толасты Ирине æмæ фыссæг Юрий Нечипоренко.

Цыртдзæвæн байгом кæнынæ хæс та лæвæрд æрцыд Соскыты Барис æмæ Дзгойты Валерийæн. Мадзал арæст у, но-бры Гæздæнты Гайтойы райгуырдыл 125 азы кæй сæххæст уыдзæн, уый ка-дæн.

САУАТЫТы Тамила

Дзырды фарн

Зараг æмæ кафаг лæппу хæдзар нæ дары.

ÆМБИСОНД

Боныхъæд

Gismeteo-йы бæрæггæнæнтæм гæсгæ, **26 сентябры** уардзæн. Уæлдæфы температурæ – **12-18 градусы хъарм**.

Боны дæргъ – **11,59**

Хурыскаст – **05,53**
Хурныгуылд – **17,52**

Валютæйы аргъ

Доллар – **84,91**
Евро – **96,05**

12 +

«Иугонд Уэрәсө»

Фылдар хъәләстә

Уэрәсейы Парламенты дәллаг палатамә политикон парти «Иугонд Уэрәсө» райста 349 мандаты, уый, раздары әрсидтимә абаргайә, у 25 мандаты фәлдәр. Федералон хыгьдмә гәсгә, әвзәрст әрцыд 140 депутаты, нумандатон зылды партионтә райстой 209 мандаты.

Афтәмәй политикон парти «Иугонд Уэрәсө» Паддзахадон Думәйи конституцион әмбарынадмә гәсгә, ссис фылдар хъәләстимә фракци. Уыдәттә «Иугонд Уэрәсө»-и Уәлдәр советы әмә партийи Генералон советы Бюройи иумәйәг әмбырды фехусын кодта партийи Сәрдар **Дмитрий Медведев**. Сәрдари ныхасмә гәсгә, кәронбәтәән нымәцтә әвдисыңц, «Иугонд Уэрәсө» йә размә цы хәстә әвәәрдта, уыдон йә кьухы бафтыдысты.

«Фәлә сәйрагдәр у адәмә әуәәнк, уый тыххәй Уэрәсейы Президент **Владимир Путин** дзырда тәсәды, ома, әуәәнк у әппәтты зынаргдәдәр хәзнә. Парти баззад Президентты партийә, не 'хсәнады раззагдәр политикон тыххәй, уыдономын хәссы уәлдай кад», – загьта Дмитрий Медведев.

Бәстәйи законәвәәрәг оргәнтә әвзәрстытә цыдысты хәстон цауты заман, сәрмагонд әфсәдон операцийи рәстәг. Политикон парти «Иугонд Уэрәсө»-и Сәрдари куыд фәбәрәг кодта, афтәмәй «иумәйәг Ныгуылән» архайдта уэрәсейәггы зондахаст авыныл, әппынаәдзук әнәтәхәг авиацион системәтти аппараттә бәстәйил калдтой рәмудзәән әрмәг, сарәх

йә фәндтә ныхасәтәй зәгьга әмә сә әнә скондәй ныуадза, уымәән гәәнәән нәй. Әрмәстдәр хицаудинад әмә финансон әххуысы фәрцы конд цауыңц. Тагьд бавналдысты ног Адәмон программәйи нормативон бындуртә ивнымә, уәд ног әвзәрст депутаттә араздысты фидәны азы бюджет.

«Бюджеты фарста араәх сәвзәрын кәны алыхуызон быцәу ныхас, фәлә депутаттә әмбарыңц сә комкоммә хәстә. Ома, бюджет хуамә йә социалон ахадындынад бахьахьәәнә», – фәбәрәг кодта Дмитрий Медведев.

Политикон парти «Иугонд Уэрәсө»-и Генералон советы секретарь **Владимир Якушев** рәгьмә рахаста, партийи әппәт командә дәр әвзәрстыты хуындагәй хорз кәй баххуыс кодта, уыцы уәвәр. «Алчидәр 100 проценты бәрц архайдта, иу командә кәй стәм, уый банкьардам. Бәстә әхәм вазьджын заман кәй әвзари, уый зонгәйә, әмхуызонәй хуындаджы балаууыдыстәм. Бузыгын уе 'ппәтәән дәр», – загьта Генералон советы секретары.

Цәгат Ирыстоны дәр парти йә бәрәггәәнәән, раздары әвзәрстытимә абаргайә, фәхуыздәр кодта. Сә хәләстәс партийәән раттой 280 мин адәймәджы. Паддзахадон Думәйи депутаттә систы Таймазты Артур әмә Мәхьиты Зураб.

САНАТЫ Альбинә

Әвзәрстытә

Бәрәггәәнәнтә, хатдзәгтә

Цәгат Ирыстоны кәронмә ахәцә Уэрәсейы Федерацийи Федералон Әмбырды фарәстәм равзәрст Паддзахадон Думәмә депутаттә әвзарины кампани. Хъәләстә нымә әрцыдысты, хатдзәгтә сберәг сты. Цавәр сты уыцы хатдзәгтә, стәй, куыд апыд әвзәрәән кампани, уый фәдәйл ныхас кәны РЦИ-Аланийи Әвзәрәән кьамисы сәрдар **МОРГУАТЫ Жанна**:

– Әвзәрстытә кәронмә ахәцә сты, нымәцтә сты бәрәг. Фәлә уыцы куыст нывыл әмә әмбәлгә уагыл арәзт цәмәй әрцыдиад, ууыл цалдәр мәйи дәргыгы стыр куыст бакодтой мингай адәймәгтә. Әмә мә ныхас абон уыдонмә у, әппәтты фыццаг та – нә республикайи цәрджыгәм. Арфә уын кәнын, әвзәрстыты кәй бацархайдат әмә уә грахдайнар бар бәроннәй кәй сәххәст кодтат. Уәлдай арфә кәнын нә ветерантәән әмә хистә кары адәймәгтәән, фәсивәдәән, ацы әвзәрстытә фыццаг кәмәән уыдысты сә царды, уыцы әрыгәтәән, хъәләс кәнынмә әмбырд бинонтәй чи цыд, уыдонәән.

Хицән арфәтә – участокты әмә территориялон әвзәрәән кьамистәән. Лыг кәнын уә бахуыд бирәе организацион фарстатә, кьәрцхуыс уыдыстут алы лыстәг хуыддагмә дәр, уымә, әнкьардат уә бәроннәдзәд. Әвзәрджытәән-иу сә размә сыхмах рацыдыстут, сәмә ләгәй-ләгмә ныхас сыхмах кодтат, иудзырдәй, уыдыстут республикайи әвзәрәән системәйәән йә цәсгом.

Әвзәрәән кампанийи ахсдиаг бьнат ахста информация куыст. Проект «Информ УИК»-ы фәрцы уыд республикайи цәрджыгән рагацга әвзәрстыты әмә дзы архайны тыххәй бәлырды хабәртгә радзыруны фадат. Әвзәрстыты историйи фыццаг хатт бюллетәнтә мыхуыргонд әрцы-

лон хабәрхәссәг фәрәзты минәвәртгәән әмә блогертә-цәстдарджытәән. Уыдон бабәрәг кодтой алы әвзәрәән участок дәр, әмә әнгом куысты фәрцы сарәзтой сәйраг хуыддаг – республикайи

дысты уырыссаг әмә ирон әвзәггыл. Ацы цау уыд уәлдай әхсызгон әмә ахсдиаг. Йә сәххәст кәнынмә йә бавәрәән чи бахаста, уыдонәән се 'ппәтәән дәр – стыр бузыг.

Әвзәрәән кампанийи сәйраг агьгда уыд әргом әмә сыхгдәг әвзәрстытә. Алы участокты дәр куыстой цәстдарджытә, политикон партиты, әхсәнадон организациәтә әмә дзыллон хабәрхәссәг фәретиктә әмә бастдынады специалысты архайд, бынәттон хуынафәйи ады оргәнты минәвәртты – әвзәрәән участокты әдәс әмә әнәкьуылымпы куыстл дзуапп чидәерид дәр ләвәрдта, уыдоны се 'ппәтты дәр.

Әмә, кәй зәгьгын айт хуәуы, арфә кәнын бархионтә әмә социалон кьабазы куджытәән. Уыдон зәрдияг әххуыс бакодтой, цәмәй карджын

адәймәгтә, инвалидтә, сывәллонджын бинонтә хәләс кәнынмә әрбацәуой, әмә сә фарсмә уыдысты. Уәлдайдәр – бархионтә-мәдиктә. Уыдысты 123 адәймәджы, се 'ппәтәән дәр бузыг, әнкьараг әмә кьәрцхуыс уәвгәйә, кәдфәнды дәр баххуыс кәнынмә цәттә кәй уыдысты, уый тыххәй.

Әвзәрстытә аыдысты бәрәгбонны хуызы. Әртә бонны дәргыгы алы 'рдыгәй хуысыд музыка, зарджытә, уыд концерттә. Цәмәй афтә уа, уым зәрдиягәй бацархайдтой Культурәйи министрда, стәй Физикон культурә әмә спорты министрда.

Стыр арфә кәнын нә республикайи Хицауадәән әмә комкоммә республикайи Сәргьләуәг әмә Хицауады Администрацийи размонәг **Гобеты Ибрагимән**. Уый уыд әвзәрәән кьамистәән әххуыс кәнын кусәг кьорды сәргы, әмә, әвзәрәән кампани әнәләзәй кәй аыд, уым ис йә бавәрәән. Бузыг республикайи Сәргьләуәг **Сергей Меньялойән** – әвзәрстытә бацәттә кәнынәән әмә сә саразынаән стыр әххуыс кәй кодта, уый тыххәй.

Абон уыцы куыст кәронмә ахәцә. Әмә әвзәрстытә законы бындурыл арәзт әмә растыл нымәд кәй әрцыдысты, ууыл канд бәрәггәәнәнтә дзүрәг не сты. Ууыл дзүрәг сты – закон әххәст кәнын хуыддаг, процедурәтти әргомдзынад, әхсәнадон цәстдард, әдәсдзынад, кьамисты поффессионалон куыст әмә алы әвзәрәгәән дәр йә конституцион барәй спайда кәнынны фадат.

Әвзәрәән кампани нә республикайи чи цәттә кодта, се 'ппәтәән дәр – бузыг.

Хъәугә ныхас

Ахуырады хъуыддаджы сконд

Бесләны 9-ам ськолайы скодтой ськолатә әмә ахуырадон организациты разамонджыты уәрәхгонд әмбырд.

Ахуырад әмә наукайи министры хәстә рәстәгмә әххәстгәәнәг **Алыбеггы Эллә** куыд радзырда, афтәмәй разы у разамонджыты куыстәй, ахуыры азыл цәттәйә кәй сәмбәлдысты, уымәй. «Хуамә ацы ахаст бахьахьәәнәм, ахуырады хуыддаг куыд арәзт у, уымә ләмбынәг цәст дарын хъәуы», – загьта регионалон ведомствәйи разамонәг.

Куыд фәбәрәг кодта, афтәмәй сәйрагдәр хәс у уроктәм цәст дарын, директор хуамә уына, ахуырад куыд әххәст кәнынц ахуыргәнджытә, уый. «Уроки рәстәгәй куыд пайда кәны ахуыргәнәг, цас ахадгә, цавәр зындынәдтимә әмбәлыңц ахуыргәнджытә әмә сколадзауты уыдәттә зонын хъәуы», – бафәдзәхаста Алыбеггы Эллә.

Ергом аздәхтой, урокты рәстәгәй алыхуызон хуыддагтәән куыд нә

пайда кәной, уымә дәр. Урок хәлд нә цәуы конкурсты, әмбырдыты, акци-ты, репетициты, әндәр

ахәм нысантаыл. Алцәмәән дәр ләвәрд уыдзәән хицән рәстәг әмә дзы пайда кәнын хъәуы.

Урокты әддә цы куыст цәуы, фәсурокты кьордты архайды, профилон кьләсты рәзты, уәләмхасәән ахуырады, профессионалон здәхты фарстатә дәр ләмбынәг равзәрстой. Федералон законәвәәрынады әмә әххәстгәәнә фәткы домәнтәм дәр әргом аздәхтой. Кәмә цы хәстә хауы, уыдонмә хуамә уой кьәрцхуыс, әмгьуыдтә нымәд цәуой, ськолаты разамонджытә әппәт хуыддагтәән хуамә уой бәрон.

Ембырды кәрон разамонджытәән радтой комкоммә хәстә. Алыбеггы Эллә куыд загьта, афтәмәй ськола хуамә баззайа, хәрзхәд зоньндзынәдтә кәм дәттыңц, ахәм бынәтәй. Уыцы хуыддагтәән комкоммә дзуапп дәтты ськолайи разамонәг.

Ахуырад әмә наукайи министрады пресс-службә

Рохәән әвгьау

Гафезы номарәән фәйнәг

Цхинвалы, Таболты Солтанбеджы уынджы 115-ам хәдзари кьулыл, 11 сентябры кадджын уавәры зындгонд адәмон поэт, фыссәг, **Фыдыбәстәйи Стыр хасты архайә** – Гаглойты Захары фырт (Гафез) Федыры номарәән фәйнәг әвәрд әрцыд. Уыцы бон уыд Гафезы райгуыраән бон, йә сыгьдәг ном сарын кәй бантыгты Цәгат әмә Хуссары адәмы бирә миңәвәртгәән, уый банымайәән ис иттәг хорз хуыддагыл.

Цыма әрдз дәр цин кодта махымә, ахәм райдзаст әмә хурбон скодта кьәвдаты фәстә. Гаглойты Федыр райгуырд Бакуыи, фондз азы йыл куы сәххәст, уәд бинонтә раздәхтысты цәрынмә Хуссар Ирыстонмә. Федыр раздәр каст фәдци педагогон техникум, йә хәдфәстә – институт. Фыдыбәстәйи Стыр хасты размә куыста ськолайи, газет «Коммунист»-ы редакцийи. Хасты архайдта Хьырмаг фронты, хорзәхджын әрцыд Сырх Стьалыйи орденәй, майдангәй. Уәз-

Гаглойты мыггаджы фәрцы.

Енәмәән ма зәгьгын әмбәлы уый дәр, әмә әхца Гафезы барельефәән әрәмбырд кодта Гаглойты мыгга. Хәэрзмә ныл аудәд Гафезы сыгьдәг уд! Зәгьгын ма бузыг Кьәбулты Нодар әмә Ро-

уыдзәән, фәлә сә ахадгә архайды фәрцы Гафезы хәдзари кьулыл фәзынд номарәән фәйнәг.

Хуссар Ирыстоны телеуынынад, Фысджыты цәдисы сәрдари Хьазиты Мелитон, Хуссар Иры «Аланты Ныхас»-ы сәрдари Тьбылты Леонид, журнал «Фидиуәг»-ы сәйраг редактор Годжыцаты Нелә, журналист Тьхьты Тәмарлан, фыссәг Гәбәраты Юри, митингы амонә – Тьхьты Ингә се 'ххуысы хай бахастой. Гафезы тыххәй йә мысинәгтә загьта Хьазиты Мелитон, раныхас кодтой Годжыцаты Нелә, Плиты Владимир, Гаглойты Роберт, Гаглойты Лианә, Мәргьиты Инал, Гәбәраты Юри.

Гафезы бинонты минәвәртгә – йә фырт Виләны дьууә чызджы – Зәлина әмә Дзәрәссә дәр сә фыдыфыды ном бахь-

зау цәфы фәстә сыздәхт Ирыстонмә. Ногәй та куыста газет «Коммунист»-ы, журнал «Фидиуәг»-ы редакторы. Гафез йә амәләтты бонмә архайдта әхсәнадон царды, бәронны нымәдар уыд Хуссар Ирыстоны Фысджыты цәдисәән.

Гафез канд зындгонд поэт нә уыд, фәлә фәлтәрдджын романист дәр. Мыхуыры йын рацыд 20 чынджы бәрц. Адәм кьухәй-кьухмә кәй истей, хуыздәр ләвәрәән кәй агуырдыт, уыцы роман – «Уә бонтә хорз, адәм» рухс федта 1966 азы әмә йә абон дәр әхсызгонәй кәсынц. Уәдә әмдзәвгәтти әмбырдгәндә – «Фарн», «Поэмәтә», «Цардбәллон», «Фыды ардзәст» әмә иннәтә

дәр уыдысты әмә абон дәр сты чыныгкәсджытәән уарзон әмә цымыдисаг.

Йә фәстаг бонтәм Гафез йә куыст нә ныуагьта, кәд әмә йәм уәззау нис фәзынд, уәддәр йә хуыдыты уыд йә литературон куыст, йә зәрдә та йә фәстаг уысмә уыд йә уарзон адәмимә. Әцәг адәмон поэт Гаглойты Федыр йә цардәй ахицәән 1983 азы.

Номдзыд поэт, фыссәдджы барельефы бакуыста Хуссар Ирыстоны сьгхыт скульптор Плиты Владимир – йә әрәхәстджын кьукьты фәрцы конд әрцыдысты бирә цыртдзәвәнтә канд Ирыстоны нә, фәлә ма фәсарәнтны дәр, уыдо-нимә – Гаглойты Рутены бюст дәр. Әппәт хуыддагтә конд әрцыдысты

бәртәән – барельеф бронзәйә чи рауагьта, уыцы әфсымәртәән, Цхинвалы администрацийи сәргьләууәдджы хәдивәг Лолата Жаннәйәән. Цыдәериддәр гәххәттытә хуыдыс, уыдон цыбыр рәстәгмә бацәттә кодта, раывыста куджытә әд техникә әмә әнәкьуылымпы йә номарәән фәйнәг ныфидар кодтой хәдзари кьулыл.

Хуссар Ирыстоны культурәйи министр Мамиты Григори әмә йә хәдйәвәг Остьаты Мәдинаә, культурәйи кусәг Хәрәбаты Вадим – цыдәериддәр аппаратура хуыды, уыдон афоныл барәвдз кодтой әмә әмбырды архайджытә ницәмәй фәтхыстысты. Мә бон әппәтты ранымайын нә ба-

ахьхәныныл архайныц. Кәронбәттәән ныхасы Гаглойты Анатоли раарфә кодта, йә хәсыл чи банымадта әмә ацы хъәугә хуыддаджы чи бацархайдта, уыдонәән се 'ппәтәән дәр. Митинджы фәстә бабәрәг кодтам Гафезы ингәән, сәвәрдтам ыл динджытә.

Фәнды ма мә зәгьгын иу хуыды – Ирыстоны алы мыггаджы дәр уыдыс әмә ис, ирон адәмәән кад әмә намыс чи әрхаста әмә хәссы, ахәмтә. Фәлә сә нәмттә рохуаты аздадысты. Иунгә әхәм ном дәр рохуаты ныууадзәән нәй... Ахьуыды кәәнәм.

ГАГЛОЙТЫ Анатоли, Дзәуджыхьәуы цәрәг

Скөнөм нэ тырыса дзыллэйи номэй, —
Рухсма сенэзиваг цомут сенгомэй!..

ФАРС ЦЕУЫН РАЙДЫДТА 1994 АЗЫ 31 МАРТҢИЙЫ

2026 АЗЫ 26 СЕНТЯБРЬ – РУХАНЫ МЭЙЫ 26 БОН, САБАТ №23 (107)

Аивад

Зарæджы базыртыл

Ирыстоны бирæ курдиатджын фæсивæд ис, æмæ сын ссæфæлдыстадон царды тыххæй мах фæфыссæм нæ газетæ сæрмагонд «Фæсивæдон фарс»-ыл. Уыдонæй иу у дæс-аздыд лæппу САБЕТЫ Георги дæр.

Иæ асмæ йын ма кæсут, ныри-дæгæн æй йæ курдиаты фæрыцы базыртый канд нæ республикæйы нæ, фæлæ иннæ регион-ты дæр. Йæ риуыл та цæхæртæг калы, РЦИ-Аланийы Сæргълау-уæг Сергей Меньило йын цы æв-зист фыранк балæвар кодта, уый. Ахæм хæрзиуæг бирæтæм нæй æмæ йæ Георги дæр уæлдай бу-цæй дары йæ риуыл.

Æвзонг артист ахуыр кæны Дзæуджыхъæуы 16 гимназы. Йæ ниййарджытæ **Сабеты Сухраб** æмæ **Къусраты Дианæ** йын ба-уарзын кодтой мадæлон æвзаг, ирон адамы традицитæ æмæ культу-рæ. Уый æнæмæнг бæрæг у йæ зондахаст, хидарынадæй. Уый у, сывæллон бинонты 'хсæн раст хъомылад кæй ис, уый ны-саниуæг.

Дзæуджыхъæуы 44-æм ско-лайы скодтой Муниципалон кон-курс «Удæгас классикæ». Йæ нысан уыд, ирон адамы уарзон поэт Хетæгкаты Къостайы æм-дзæвгæтæ зæрдылдаргæйæ аив бакæсын. Конкурсы æдæппæт-тæй архайтой 464 ахуырдауы. Уыдонæй кæронбæттæны кæп-хæнмæ рацъыдсты 73 ахуыр-дауы нæ горæты 32 сколайæ. Жюриий уæнгтæ: фæлтæрдджын ахуыргæнджытæ, методисттæ, культу-рæйы æмæ аивады кус-джытæ styr аргъ скодтой сы-вæллæтты дæсныадæн. Сабеты Георгийн та саккаг кодтой фыц-цаг бынат.

Иæ сабибонтæй фæстæмæ

уарзы зарын æмæ кафын. Æр-дзæй цы сыгъдæг зæллангæ-наг хъæлæс рахаста, уый адæ-мы зæрдæтæм æнæмæнг сса-ры фæндаг. Ныридæгæн Георги архайы хæрзаудæн концерты. Йæ рæсугъд аивадæй бахъæл-дзæг кæны æнæфæкæсæг хис-тæр кары адæм цы хæдзæры цæрынц, уый цæрджыты æмæ сидзæр сывæллæтты зæрдæтæ. Георгийн зарын куы фехуысы-нц, уæд сыл цыма хур ракæсы, æф-тæ сæ зæрдæтæ барухс вайы-нц, сæ цинæн кæрон нал вайы-нц.

Ныр дыууæ азы дæргы Геор-ги архайы алыхуызон музыкалон конкурстæ æмæ фестивалты, æмæ алы ран дæр свæййы уæ-лахиздзау. Жюриий уæнгтæ йæ

лахиздзау. Архайдта дзы куыд Сывæллæтты сфæлдыстадон хæ-ндзар «Вдохновение»-йи минæ-вар, йæ аивадон разамонæг дæс-ны педагог Гæбуты Светланæ.

иузæрдионæй схорзæхджын кæны-нц фыццаг бæнæттæй. За-рæггæнджы дæсныады су-сæгдзинæдтæ та йын зæрдиа-гæй æмæ æнæвгъауæй амоны, РЦИ-Аланийы адæмон артисткæ, Цæгат Ирыстоны паддзахон филармони æмæ камерон хор «Алания»-йи солисткæ **Гæбуты Светланæ**.

Æрвылаз Дзæуджыхъæуы ацæуы, алы регионты курдиат-джын фæсивæды иумæ чи бæт-ты, ахæм фестиваль-конкурс «Golden Star». Уыцы фестивалы дæр 2025 азы Георги ссис уæ-

Уый уыд Георгийы фыццаг архайд ахæм стыр конкурсы æмæ дзы йæ къухы хуымæтæджы бæркад нæ бафтыд. Георги жюри æмæ аивадуарзджыты размæ рахаста цыппар конкурсон номыры. Цы зарджытæ равзæрста, уыдон æв-дисы-нц музыкалон сфæлдыстады алы къабæзтæ: «Катюша», Прек-расное далеко», Маленький джи-гит» æмæ «РЦИ-Аланийы гимн». Ахæм бирæвæрсг репертуар ахъаз у артисты курдиаты æппæт гæнæнтæ дæр рагорм кæнынæн, алы кары аивадуарзджыты зæр-дæтæ барухс кæнынæн.

Æцæг хабар

Мæ хъайтар

Æрдхæрæны фыдызæххы сæрвæлтау ирон фæсивæд сæ удтæ ни-куы бавгъау кодтой. Сæрмагонд æфсæддон операций дæр æнæзи-вæгæй атындзыртой анаджы ныхмæ тохмæ. Уыдон сæхиуыл æнæу-æрдгæйæ, ссæфæддон хæс æххæст кæны-нц, æвдисы-нц æнахуыр сгъухтдзинæдтæ. Бирæтæ дзы хорзæхгонд æрцыдысты карз тохы рæстдзжы сæ æхсардзинад æмæ бæрзонд æфсæддон дæсныдзиннад рацъыдсты тыххæй. Мах сæ тынг сæрыстыр стæм!

Абон мæ радзурын фæнды хуы-мæтæг ирон æфсæддонтæ, сæр-магонд операций архайджытæ Вадим, Артур æмæ Зауры тыххæй. Уыдон æнæхъæн бæстæйæн рав-дыстой хæлардзинады, адæмуар-зондзинады стыр дæнцæг.

Хабар та рауад æфтæ. Цы горæ-ты æххæст кæны-нц сæ сæрмагонд хæс, уым ма ис æдæппæт æртæ хæдзæры. Уыдон æнæхæй сты цар-ды сæйрагдæр коммуникаций. Иу бон фæндагыл сæ размæ фæдис ацæргæ сылгоймаг, уый бадитс йæ зæронд хæлддзæг хæдзæры дуар-мæ æнкæрдхуызæй. Йæ цæсгоммæ бæрæг уыд цæуылдæр кæй тыхст, уый. Лæппутæ йæм бадидысты æмæ йæ хионхуызæй бацарстой, цæмæй дæм фæкæсæм, зæгъгæ.

Сылгоймаг сын радзырдта дон-хуаг кæй æййафы, уый. Лæппутæ нæ фæзизæг кодтой æмæ цыбыр рæстæгмæ фæстæмæ фæдзæхсты-ты, сæмæ æрбахастой дон æмæ хæринаг. Кæд сæхæдæг зын уавæ-ры сты, уæддæр рæстæг ссардтой тыхст уавæры адæймагæн бах-хуыс кæнынмæ. Уымæй уæлдай ма куы федтой, хæдзар нæлгоймаджы къухъуаг æййафы, уый, уæд сæ рæстæг цас амьдта, уыйас фæ-кастыты сылгоймагмæ, чи кæрт æфснайынмæ, чи суг сæттынмæ, чи – цалцæг кæнынмæ. Зæронд ус сæ тынг разыйæ баззад. Уæдæй фæстæмæ лæппутæ æххуыс кæны-н райдыдтой «Бабу»-йæн. (Æфтæ йæ хонынц Вадим æмæ йæ 'мбæлттæ).

Ацы цау кæд хуымæтæг хабар у, æрвылбон царды æмбæлгæ чи кæны, ахæм у, уæддæр хыг-гæн, араæх нал æмбæлгæм ахæм дæнцæггыл. Ис дзы стыр æмба-рынад, хæлардзинад, хъарм ахас-тытæ. Лæппутæ цыма æддæгдæр сæхи бабумæ бауайынц, æфтæ та йæ хъæлдзæгæй абæрæг кæ-ны-нц. Кæрты дуарæй мидæмæ ба-хизгæйæ фæлмæнæй бадзурынц «Нæхи бабу», зæгъгæ. Уый дæр сæм, уалдзыгон хурау, мидбылху-дгæ ракæсы, йæ фæллад къухтæ сæ алкæйы сæрыл дæр хъавгæ æр-

хæссы. Йæ азты фæллад æрбайсæ-фы æмæ лæппуты цур фынг авæры. Нал фæфсæды-нц кæрдзийæн ха-бæрттæ дзурынæй...

Кæд сæ 'хсæн бирæ азтæ ис, алы-хуызон æмбарынад цардмæ, по-литикæмæ, уæддæр кæрдзийы бамбæрстой хорз æмгæрттау, хи-уæтттау. Цин кæны-нц кæрдзийы циныл, хыг кæны-нц кæрдзийы хыгыл. Вадим æмæ йæ 'мбæлттæ зымæгмæ æрластой суг, бафснай-той кæрт, бацалцæг кодтой бабуйы зæронд агъуыст æмæ дзы æрцард рагæй дзы чи нал уыд, уыцы амонд. Лæппутæ æрæгмæ куы фæцауы-нц бабумæ, уæд сæм уый йæхæдæг ацæуы агурæг. Йæмæ сын ахæссы хъарм къæбæр.

Сæ удты хъармдзинад батавта бирæ салд зæрдæтæ! Разынди ма ноджыдæр бирæ хорз адæм, кæ-цытæ бакодтой бабуйæн зæрдийæг æххуыс, чи - хæдзæры дзаумайæ, чи - уæлæдæрæсæй, чи - æндæр фæ-рæстæй.

Кæд рæстæг уæззау æмæ фыд-æзнæт у, уæддæр лæппутæ рав-дыстой æвæгирон лæгдзинадыдæн-цæг. Бирæ æндæр адæмыхæттытæ сын федтой сæ фæзминаг миниу-джытæ. Нæ хъайтаргæ цы тауинæг-тæ байтыдтой адæмы зæрдæты, уыдон талатæ суадздзысты æмæ суыдзысты æрдхæрæны стыр ба-лæстæт! Сæ лæгдзинад ма бирæ фæлтæрты зæрдæты фыст уыдзæ-ны сызгæрин дамгъæтæй.

Мах та, кæстæр фæлтæр, нæ сæртæ бæрзонд хæсдзыстæм ахæм хъæбатыр, адæмуарзон æр-фысæртæ нын кæй ис, уымæй! Сæ фæзминаг кад тырыса сын дард-дæр хæсдзыстæм уæнргогæй!

Нæ зæрдæ сын зæгъы, тагъд Уæ-лахизымæ сæ хæлдзæрттыл дзæбæ-хæй куыд сæмбæлой, уый! (Ацы æрмаг фенæн ис инстагра-мы тыгъдады « Скиф на СВО» зæгъ-гæ ахæм сæргондимæ)

**БИГАНАТЫ Аслан,
Беслæны 7 сколайы
11 «А» къласы
ахуыргæнинаг**

Тæлмац

Уазæг

Новеллæ / М. Лакейбай

Зæронд Ханашв Цугба кæрты, тæрс бæласы бын, бадт æмæ йæ иунæг фырт Темыра-н сæракей хуыдта æрчытæ.

Куыд æвиппайды тынг срейдта. Зæронд лæг йæ сæр-систа æмæ ауыдта æрыгон æвæгæлон лæппуйы. Уый кæр-ты дуармæ дæр нæ бахæццæ ис, æфтæ сисы сæрты æрба-гæпп кодта: бæрæг уыд, тынг кæй тагъд кодта, уый. Тарст-хуызæй бауад фысымæ æмæ цæррæмæхстытæй абхазæг куырдат, цæмæй йæ уый бам-бæхса. Йæ ныхасы хæдæй бæрæг уыд, черкесаг кæй уыд, уый.

– Фервæзын мæ кæн, мæ фæдыл фæдисонтæ ралæвард-той, куы мæ рцахсой, уæд мæ амардзысты!

– Мидæмæ рахиз! – загъта Ханашв æмæ уазæг пæнцæмæ бакодта. Къулыл асин сæвæрд-та æмæ цармæ бацамьдта:

– Рæвдзæг цармæ схиз, уым къуымы къуымбилты бын бам-бæхс. Мæ хæдзæры дæз ничи бафхæрдзæн, æдас у!

– Дæ зæронды бонтæ дыл сабыр æмæ хъæлдзæгæй цæ-уæнт!, – æфсармхуызæй загъ-та уазæг, æмæ цармæ цæрд-дæггомау сгæпп кодта. Фысым кæртмæ ракасты, фæйнерм-дæм акæстытæ кодта æмæ дзы ничи ис, уый куы бамбæрста, уæд пæнцæйы размæ æрбаз-дæхт. Бындæр æрлæугæйæ, загъта:

Ма тæрс, лæппу! Никуы ничи зыны. Æвæццæгæн, дæ ничи федта ардæм цæугæ. Фæлæ ма зæгъ, чи сты дæ фæ-дисонтæ, цæмæ дæ сурынц?

– Лæг амардтон. Йæ хæлæрт-тæ мæ агурынц.

– Цæй тыххæй йæ амардтой?

– Бафхæрдта мæ.

– Кæй амардтой? Йæ ном куыд у?

– Нæ зонын. Æз уæ хъæуы фыццаг хатт дæн...

Ацы хатт куыд тынгдæр срейдта, æмæ сæ дыууæ дæр фæтарастысты.

– Сабыр! Æз акæсон, – са-быргай сдзырдта зæронд лæг æмæ ахызт кæртмæ.

Дардæй къуыбыры фæстæйæ разынд цалдæр адæймаджы,

сæ фæстæ стыр къорд æрцæ-уы. Зæронд лæг йæ цæстытæ хурæй баууон кодта йæ ар-мытгæппæнæй æмæ дардмæ фæлгæсы. Ныр йæ размæ цы адæм цыдысты, уыдон дзæв-гар хуыздæр разындысты. Уы-дон цыдысты сабыргай, уæззау къахдзæфтæй.

«Цымæ мæ уазæджы фæстæ цæуы-нц ацы адæм?» – ахъуы-ды кодта фысым æмæ йæхи сцæттæг кодта уазæджы хъахъ-хъанынмæ.

Фæлæ цалдæр адæймаджы, иннæты разæй дуар байгом кодтой æмæ кæртмæ æрбахыз-тысты. Сæ фæстæ ноджы стыр къорд

Уæд Ханашв федта, адæмы къухты нымæты тыхтон, алыр-дыгæй йыл хæццыдысты лæп-путæ. Йæ фырты нымæт ба-зонгæйæ, йæ цæстытæ атаргæ сты. Цымæ йын йæ зæрдæйы хъама ныттытæстæуынд, уыйау фæдис.

Адæмы æхсæнæй рацыд Ха-нашвы хорз æмгар æмæ хион Ашвы Абидж, æмæ загъта:

– Фидар фæлæу, Ханашв! Судзгæ уæззау бон дыл скодта, æрцыд стыр фыдбылыз, цы-дæр æвæгæлон дын дæ иунæг фырт Темыры амардта! Фæлæ æнусон ницы ис ацы дунейы, рæстæг алкæцы рыст дæр фен-цондæр кæны. Дæхæдæг æй куы фæзæгъыс, цас фидардæр лæууа адæймаг, уыйас къад-дæр у йæ рыст, уæлдайдæр ахæм хабары...

Зæронд лæгæн йæ къæхтæ йæ быны фæтасыдысты, фæлæ фидар лæууыд тулдз бæласау. Адæмы ныфсæй йæхиуыл хæ-цыд.

Сылгоймæгты хъарæгæй байдзæг кæрт...

Дыууæ боны йæ фырт цæр-гæс буар тæхтинын лæууыдис пæнцæйы. Æмæ дыууæ боны дæр фысым алыхуызон æф-сæнттæй цармæ хызт черке-саг уазæгæн хæрд æмæ нозт раттыны тыххæй.

Æртыккаг бон, мард куы бафснайдтой, уæд Темыры хæ-лæрттæ Ханашвимæ фæстæ-мæ æрбаздæхтысты хæдзар-мæ. Æнафонтæм фæбадтысты йæмæ.

Ацы конкурсы Георги хорзæх-джын æрцыд фыццагæм къæп-хæны лауреаты номæй. Уый æв-дисы, артисты хæдхуыз курдиат. Уыцы архайд æй разæнгард кæны ног сфæлдыстадон æнтыстытæм, æмæ йын йæ размæ нырма бирæ дуæрттæ байгом кæндзæн.

Уымæй уæлдай ма Георги ар-хайдта дунеон конкурс «Сия-ние Кавказа», Аивæдты адæмон фестивал «Кубок Кавказа», фе-стиваль «Жемчужина Черномо-рья» æмæ бирæ æндæр конкур-стæ æмæ фестивалты.

Георги сæрыстыр вайы, канд нæ республикæйы нæ, фæлæ æппæт Цæгат Кавказы дæр зындгонд цы зарæгæнджытæ сты, уыдонимæ иу сценæмæ кæй рацæуы, уымæй. Уыдоны 'хсæн сты: Езеты Игорь, Илурты Рим-мæ, Хадыхаты Аллæ, Султан Хажироков, Цæрикаты Фатимæ, Цæрикаты Феликс æмæ æн-дæртæ.

Йæ репертуары сты зындгонд зарæгæнджыты зарджытæ, ис æм, йæхицæн ын сæрмагондæй кæй ныффыстой, ахæмтæ дæр: «Арфæ», «Киндзæхсæвæр» æмæ иннæтæ.

Диссаг у уый, æмæ алы конкур-сы дæр Георги хорзæхджын æр-цæуы фæндзгæй-æхсæзгæй май-дантæ, кубоктæ æмæ дипломтæй алыхуызон номинацыты. Ахæм æнтыстдзинæдтæ зындгонд ар-тисттæй дæр бирæты къухы нæ бафты.

Георги æрмæст зарæггæнæг нæу. Зарынæй уæлдай ма уар-зы кафын æмæ æмдзæвгæтæ фыссын дæр. Дзырд дæттæм, дарддæр дæр уæ Георгииы сфæлдыстадимæ кæй зонгæ кæндзыстæм.

– Мах æмбарæм, – загъта лæппутæй иу, Темыры æм-бæлттæй æппæты хæстæгдæр æм чи уыд, уый, – фыртæн ба-ивæн кæй нæй, Ханашв, фæлæ нæ тынг фæнды дæ рыстæй иу гышцыл хай нæхимæ райсын, æдзуддæр дæ фарсмæ уы-дзыстæм. Не 'ххуысы сæр дæ кæм бахъæуа, уым нæ макуы бафсармы кæн!

– Ард дын хæрæм, дæттæм дын лæджы ныхас, – бафтыдта иннæ лæппу, – дызæрдыг ма кæн, нæ фыды хай, мах райс-дзыстæм Темыры туг! Дард нæ ацъиддид йæ марæг, хæстæг кæмдæр æрбайсæфт, хъæугæ-рон, чи зоны, исчи йæ æмбæх-сы. Фæлæ йæ ссардзыстæм æмæ амардзыстæм. Тагъд, тынг тагъд æй фехъуысдзынæ уыцы хабар. Чи зоны, уæд дын гышцыл фенцондæр уа.

Уыцы ныхæстæ азæлыдысты зæронд лæджы магуыр хæдза-ры æххæстæй æмæ ныфсджы-нæй. Уæд Темыры хæлæрттæ ацъыдысты. Фæллад æмæ зи-анджын Ханашв йæ алфамбы-лай акасты, иу адæймаг дæр дзы куы нал бафиппайдта, уæд фæндаггаг сæвæрдта хызы-ны, асин банцой кодта күүлмæ æмæ сдзырдта черкесагмæ:

– Æрхиз, мæ уазæг, æрхиз! Ам ничиуал ис. Иууылдæр ацы-дысты.

Черкесаг куы 'рхызтис, уæд æм зæронд лæг зыр-зыргæнгæ балæвæрдта хызын.

– Айс, – загъта уый. – Уый дын дыууæ боны хæрд. Атагъд кæн уæхимæ, лæппу! Хъæдмæ хæстæгдæр фæндагыл аиу ада-гыл. Æхсæв талынц у, ничи дæ фендзæн.

Уазæг зæронд лæджы цур æрзониуыл кодта æмæ йын йæ цъухъхайы кæрттыл йæ былтæ авæрдта. Уый фæстæ сыстад æмæ иу ныхас дæр йæ дзыхæй нал скауд, сæргуыбы-рæй пæнцæйæ рацыд.

Пæцхæ – рагон абхазæг, хъæ-дæрмагæй арæст хæдзар

**БЕЖАТЫ Зæринæ,
Беслæны 7 сколайы
7 къласы ахуырдау**

Поэзи

БÆРОЙТЫ Миланæ

Раст хъуыды

*Бон фæвæййы, хур æмбæхсы,
Иугай стъалытæ кæсынц.
Дуне – сабыр... Зардæ судзы.
Æз мæ сагъæстæ фыссын.*

*Сыф фæразы, сабыр хъуыс,
Тугæйдзæг æнцæд хуыссы.
Дзуапп нæ дæтты, алцы 'мбары.
Иу цæстæй мæнмæ кæсы.*

*Æз фыссын, æнцой нæ зонын,
Уд сындæг фæсау кæны.
О, Хуыцау! – зæгъгæ фæкæнын –
Кæм æмбахсы раст хъуыды?*

*Чи йæ 'мбæхсы? Чи мæ сайы?
Рæстдзинæдæн цы кæнон?
Куы йæ ссарон, уæд мæ удæн
'Вдадзы хос кæм агурон?*

ЦИПУ-йы ирон филологийы
факультеты рауагъдон

*Нæй мын æнæ дæу циндзинад бавзарæн.
Хур мæ æмбæхсы, куы нæ дæ уынон.
Стъалытæ сау арвæй мингæйттæй
фесæфынц.
Баталынг вайы мæ зæрдæйыл бон.*

*Цас дæ нæ фенын?
Раст мын æй чи зæгъдзæн?
Иу сахат демæ – цæсты фæныкхуылд...
'Хсæв мыл ныддаргъ вайы, дæу куы
нæ фенын,
Нал мæм фæкæсы уæд мæй дæр рæсугъд.*

Уæздан дидинæг

*Къæвда сертæхтæ зæххыл ныккалдта,
Ницæуыл ауерды. Чидер ын загъта:
«Бахъахъæн уардийы, уарзты сырх
дидинæг».*

*Уардийы зæрдæ фыр рыстæй фæцæх ис.
«Къæвдайен зæгъ, мауал дæ хойа!»
Дзурынц æм дуртæ, дзуры иæм стæлы.
Уарди уæзданæй, тыххæй йæ сæр
сдардта,*

*Зыр-зыр кæнгæйæ йæ тыхст ныхас
загъта:
«Уадз, æмæ уарæд! Адæм дæс боны
Доньл тыхстысты, сæ райсомы боньл!
Быдыртæ бафсæдæнт къæвдайы доней.
Ма фесæфтой магуыры фæллæйттæ!»
Æркæул ис йæ сæр. Цессыг æруагъта.
Мидбылты бахудт, стей йæ уд суагъта.*

Фæззæг

Мæ уарзон фæззæг Ирыстонмæ æрбахъуызыд,
Сыфхæртæ иугай буртæй кæсынц.
Сулæфыд зæхх, хур æй кæй нал судзы,
Суагъта йæ фæллад цъæх-цъæхид кæрдæг.

Хæхтыл сындæг мит хъæццул æрамбæрзта,
Дунейыл азылы æфсармхуыз дымгæ.
Цъунтæ фæстаг салам æрвитынц, адæмæн
Æнкæрдæй та зарынц: «Нæ ног фембæлдмæ!»

**Фарс бацæттæ кодта
ХЪОЙБАЙТЫ Галинæ**

Музейы залты

Зындгонд скульпторы равдыст

Реабилитаций республикон центры ләггәдтә исәг инвалид-тә бабәрәг кодтой Тугъанты Махарбеджы музейы скульптор

цымыдисәй базонгә сты экспозициимә, равдысты куыстыгәм зәрдиәгәй бакастысты әмәмә стыр әхсызгондзинад сә бал-

дәр, адәймаджы мидду-нейы әнкъарәнтә уәрәх-дәр кәнынц, циндзинады уәлтәмәһнл әй әфтауынц.

Соскыты Владимиры куыстыты равдыст.

Мадзалы архайдтой уәлдәр амынд центры директор Цәллагты Жаннә әмә РЦИ-Аланийы Фәллой әмә социалон рәз-ты министрды хайады хицау Дзгойты Зәлиһә. Уәзджытә

цәй райстой. Тынг хорз сә су-зәг кодта музейы директор Те-биаты Галиһә. Ахәм культурон мадзәлттәен стыр ахадынди-над ис реабилитацион процессы. Канд эстетикон әхсызгондзинад нә хәссынц, фәләг ма сты со-циалон адаптации хай

Равдыст бабәрәг кәнынә ма-дзал уәзджытәен сси ноджыдәр ма иу санчәх реабилитацийы фәрцы әхсәнадон царды ән-гомдәр архайынән.

САУТӘТЫ Тамилә

Барад

Цәстфәлдахәг әфхәрд байәфәтә

Республикә Цәгат Ирыстон-Аланийы Дыгуры районы про-куратурә тәрхондоны рахәңцд быһәттон цәрәг 23-әздыд сьл-гоймаджы тыххәй уголовон ху-ыддаджы пәддзахадон аххосад-жы фарс. Уый аххосджын цәуы УФ-йы УК-ы 159-әм статьяйы 3 хаймә гәсгә фыдракәнд сара-зыны тыххәй (цәстфәлдахән хуыддаг, ома, кәйдәр исбона-ды егъау бәрц кьорды рагацау баныхасгәнгәйә, сайдәй ада-вын).

Бәрәгонд әрцид, зәггәг, ахсты уәвәг сьлгоймаг слес-ты рагагәһмәйы рәстәг, бә-рәгонд цы адәймаг не 'рцид,

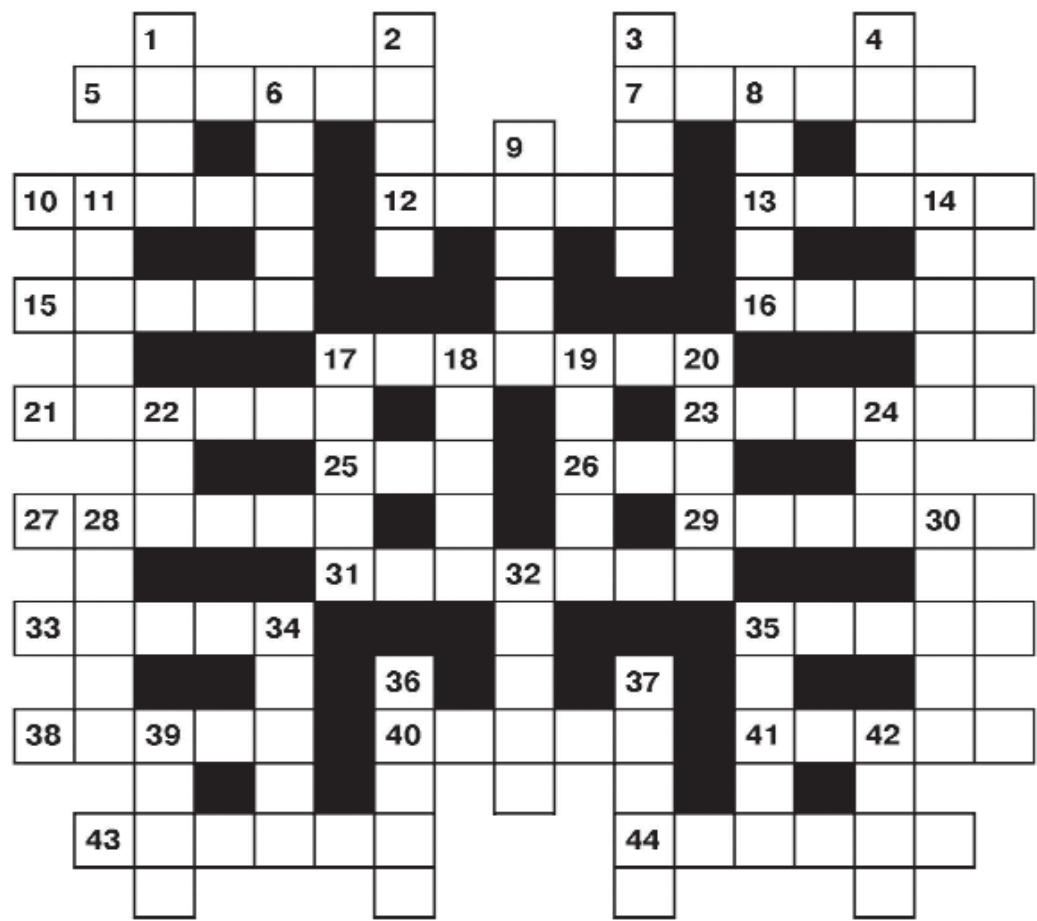
уымә рагацау баныхасгән-гәйә, цәсфәлдахән мийы фәр-цы Бесләны цәрәг сьлгойма-джы 'хцайы фәрәзтә 900 мин сомы йәхи бакодта.

Слесты рәстәг сайд бавзарә-гән йәг исбонны иу хай фәстәгмә здәхт әрцид.

Пәддзахадон аххосгәнәджы позици нымайгәйә, тәрхондон аххосджынән сьнысан кодта әф-хәрд иу аз әвәндон куыстытә кәнын, йә мызды 10 процен-ты йын пәддзахадон әфтиагмә уромгәйә.

РЦИ-Аланийы Прокуратурәйы пресс-службә

Дзырдыд

Дзуаппытә 19 сентябры мыхуыргонд дзырдбыдән

ФӘРСЫРДӘМ: 5. Хәллә. 7. Алакы. 8. Къәмбыр. 9. Ареопат. 10. Фадыг. 13. Гогон. 15. Кадәг. 17. Гадәкк. 18. Тарраз. 19. Наган. 21. Сатин. 23. Оцани. 25. Әфтауә. 27. Скрипка. 28. Борәтә. 29. Рәувад. БЫНҮРДӘМ: 1. Къәсса. 2. Сәкка. 3. Барәг. 4. Къогъ. 6. Әмбонд. 11. Де-канат. 12. Галәгон. 13. Гуыркъ. 14. Гудаута. 15. Закон. 16. Гутон. 20. Гранит. 22. Ахстон. 24. Найфат. 25. Әфсән. 26. Әгәрц.

ФӘРСЫРДӘМ: 5. Стыр хуыл. 7. Әртә мушкетер-хуыл. 10. Әхст. 12. Әх-хуыс. 13. Фыцгә агмә кәсәг. 15. Дзыхгонд аг әвәрыһән. 16. Сатәг дымгә. 17. «Барст дын уәд ачы хатт, ачы...» (Кюста). 21. Фид. 23. Дыргъ. 25. Хьомыс. 26. Хуулы фәрәстәй иу. 27. Резинайы хомаг. 29. Хуыссән хьәһмпыл, хо-сыл. 31. Әһтыд, змәст. 33. Хәдзари дзаума. 35. Хуыддаджы гәх-хәттыл вәйыны мы-хуыр, стәй... 38. Ног-бонны гуыл. 40. Әлдә-ры ус. 41. Бәхы мыггаг кәдджыты, таурагъты. 43. Къәһицы дзаума. 44. Нарты кәдджыты ар-хайәг.

БЫНҮРДӘМ: 1. Богъ. 2. Цупалы ма дзурынц афтә. 3. Сечыһаты Ла-демыры роман «Батъ-райы комы» архайәг. 4. Згъәр. 6. Әһәрәхст, әһәзгәһгәд. 8. Әх-цайы бәрц. 9. Уазал. 11. Дыргъ. 14. Хуы-зән. 17. Мәһгәдзар. 18. Зиллачы дьууә раны иугәһәг хахх. 19. Ансамбль аст адәйма-гән. 20. Стыр кәсәг. 22. Хәдзари дзаума. 24. Шахмәтон термин. 28. Хинайәһ. 30. Хо-найгәһәнтә фәрәсәй-фәрәстәм. 32. Нард, ставд. 34. Хьәу Цәгат Ирыстоны. 35. Рагон хә-цәһгарз, цыргъаг, ныр та спортивон дзаума. 36. Бәләсы цярәй бәт-тән. 37. Стәһлф. 39. Хәстон балц. 42. Гәди-аты Цомахты әһмдзәвгә.

«Рәстдзинад»-ы мәсыгамайджытә

Къамы: «Рәстдзинад»-ы сәйраг редактор ХЪАНЫХЪУАТЫ Валодя (ләууы), галиуырдыгәй йә фарс-мә бады газеты уәххәсәг САУКУЙТЫ Исәә. Кәрәтты чи бады, уыцы дьууә нәлгоймаджы нәмттә, хыгагән, нә зонәм. Газетхәсджытәй сә исчи кәд базона, уәд, уә хорзәхәй, ныффысст нәм. Къам ист әрцид 50-әм азты.

Фембәлд

Уыдон сәдойнаг дугинджытә сты

Сә рагыдәлты уәзәгмә цәуыны бар Турчы цә-рәг ирәттән куы фәңи уәдәй фәстәгмә, гәһәһә әмә амаләй ссәуынц Ирыстонмә. Афтә, ӘЛБЕГТЫ Лейлә дәр фыцгаг хатт куы 'рләууыд ирон зәх-хыл, йә сьггәдәг уәлдәфәй йын риуыдзаг куы су-ләфид, цытиджын хәхтыл йәг цәст куы ахаста, уәд ма йәхичәй амондджындәр кәм уыдис.

– Мә хистәртәй куыд хуыстон, фәлтәрәй-фәлтәрәмә кәй лә-вәрдтой, уыцы раныхас-мә гәсгәг, нә фыдәлтә цардысты Уәлладжыры комы, Садонны. Цыдәр ах-хосәгты тыххәй Лейләгә хәхбәстәй рацыдысты быдырмә әмә 'рцардыс-ты Заманхулы. Дарддәр, историкон бәрәггәһәһ-тәһ гәсгәг, хуыздәр цард агурәг афтыдысты Турк-мә. Дард фәһдагыл цы зындинадтә, цы хьизә-мәрттә бавзәрстой, уый тыххәй та дам-иу нукуы дзырдтой нә фәһнджын хистәртә. Мәхи цас хуыды кәнын, уыйбәрц уыдтон, куыд мысыдысты әмә куыд бәллыдысты Ирыстонмә ссәуынмә, уый.

Фыды фарн мәрдтәһ нә цәуы, хуымәтәджы нә фәзәгъынц. Мә фы-дыфид Лейбегты Хамыр-зәг, мә фыдымад Саламты Елдыз нын-иу, әһкьардәй дардмә кәсгәйә, арәх дзырдтой Иры зәххы тых-хәй, фәһндыд сә, цәһмәй уәрзәһ әмәһ зонәһ нә мадәһлән әвзәг. Бирә сывәһләтәй сә цуры хьомыл кодтам, бахьах-хәдтам нә ном, әгг-дәуәттә, ирон фарн нын тынг зынаргъ у. Нә ма-дымад та Куындыха-гәй уыдис. Йәхәдәг хорз арәхст әмәһ мах дәр хуыйын, бийыһыл ахуыр кодта. Абон дәр

цәстыгагуыйау хьахьхә-нәһ, сә фәһләһ кьухтәй кәмәһ әһнәлдтой, уыцы рагон дзауаһәттәй – арынг, рәхьыс, кьәрта, гогон, тәһб, суанцы, гыщыл куырой. Суанг ма мә фы-дыфидәһ йә фыды хьама дәр әһһәһид у. Махәһ зынаргъ сты, ног фәһ-тәртәг дәр сын аргъ кәһ-дысты.

Мәһһәһ дәр ме стыр бәһһиц сәххәст 2009

азы. Кәдәй уәдәй сьсд-тәһ Ирыстонмә. Садонәһ фәһкодтон мә уәрзон ны-хәстә, сәһәһттә йын радтон дард Турчы бәһсты ирәттәй. Фембәлдтәһ быһәттон цәрджытәһ, уыдысты Битаргәй, Икьа-гәй, Лейбегтәй. Садонәй

мә. Архайдтой ирон бә-гәһныы стыр фестивалы. Йәһ ныхасмә гәсгә, тур-каг ирәттәй рох уыд ирон бәгәһны фыцыны сусәг-дзинад. Фыхтой әһмәһст кьуыһәһ. Ныр алы аз дәр бәрәгбонмә сцәттә кә-нынц чьиритә, сфьцынц нәһтон бәгәһны. Лейлә у амалхьом адәймаг, адә-мәһ уәрзон у йәг ресторән «Фыдджын», Национ-куль-турон әмәһ хәрзаудәһ фонд «Аһан»-ы уәһг кәһны стыр әхсәһәһон куыст. Уымәй уәлдәй, Лейләйы хәһпәһрисәй арәзт цә-уы чыһг. Бәкәһһәһ дзы уыдзән ирон мыггәһты тыххәй, рагон национ хә-ринагәһә әмәһ культурон царды тыххәй.

Хицәнәй дзы фыст уы-дзысты, сә мәгуыр, се 'гуыздәг царды уәвәртә фәхуыздәр кәһныны тых-хәй, Туркмә куыд афты-дысты не 'мзәххонтә, цы фәһдәһгыл фәһцыдысты, сә куыстуарзондзинад әмәһ 'гьдауы тыххәй сәхи куыд бауарзын кодтой бы-һәттон адәһәһ. Лейлә куыд зәгъы, афтәһәй ног чыһг фыцгаг раәуудзәһ туркаг әвзәгыл, стәй та аһһлисаг әвзәгыл дәр. Нырәккәһ фидәһы чыһ-гәһ әһмәһг әһһырд кә-нынц, чи сәһм фәкәһса, уы-донәй бузыһг уыдзысты.

Лейбегты Лейләйәһ Ирыстоны ис бирә хорз әһһәһлтә. Уыдонәй иу у нә республикайы культурәйы стьухт ку-сәг Битаргы Ларисә. Ла-рисәйы фәһһонәй нә хотә Лейлә әмәһ Сухей-дә бабәрәг кодтой газет «Рәстдзинад»-ы редакци, әмәһ сын арфәг кәһнә. Нә иннә фембәһдмә!

ГУККАТЫ Жаннә

РЕКЛАМӘ, ХЪУСЫНГӘНИНӘГТӘ

Покраска ворот компрессором, не снимая ворот. Тел.: 8-918-706-65-15 (Казбек).

Для повышения плодородия почвы продаем лучшее органическое удобрение – конский перегной в мешках. Доставка. Тел.: 8-928-856-90-89; 8-928-856-90-83 (Руслан).

Оказываю услуги электрика качественно, надежно. Все виды работ с гарантией. Выезд и консультация бесплатно. Тел.: 8-918-702-00-82 (Казбек).

Номыры радхәсәг редактор — Касаты Батрадз. Дизайн: 1-аг фарсән — Халиты Изә; 2-аг фарсән — Рубайты Нелли; 3-аг әһәһ 4-әһ фарсәһ — Гуыцмәзты Зәһриһә. Корректортә: 1-аг фарсән — Дзоцъиты Тамарә; 2-аг фарсән — Гаглойты Наташә; 3-аг фарсән — Хьойбайты Галиһә; 4-әһ фарсән — Кәһлухты Фәтиһә.

“Рәстдзинад” цәуы кьуыры 5 хатты Газет уадзы РЦИ-Аланийы Мыхуыр әмә дзыллон коммуникацты комитет. Газет регистрационд әрцид Бастдзинады, информацийон технологитә әмә дзыллон коммуникацты кьабазы архайдмә цәстдарды Федералон службәһы РЦИ-Аланийы управленийы 2023 азы 10 октябры (регистрацион номыр ПИ № ТУ 15-00162)	Сәйраг редактор ФИДАРАТЫ Юрий	Сәйраг редакторы исән уат – 25-96-27. Сәйраг редакторы хәдидәг: Бутаты Эльзә – 25-63-19. Бәһһон нымәрдәр: Гапбаты Алетә – 25-91-89. Шеф-редактортә: Касаты Батрадз – 25-93-74, Абайты Эдуард – 25-99-33. Рауагы редактор: Гәзәтты Фәтиһә – 25-96-16. Сәйраг бухгалтер: Дойты Ленә – 25-94-19. Уәххәсджытә: Саутәты Тамилә, Татьяна Шеходанова (кьамисәг) – 25-96-31. Баскаты Уырызмәг – 25-91-88, Гуккаты Жаннә – 25-96-50, Делекаты Зәлиһә – 25-93-68, Хуыбайты Ларисә – 25-96-31. Сайты редактор: Хозиты Дзәрәсә – 25-90-54, Хәһмыцты Морис – 25-93-68. Реклаһәһы хайады сәргьләуәг: Бызыккаты Земфирә – 25-67-03. Корректортә – 25-93-36, компьютерон цех – 25-93-97.	Нә газетәй ист әһмәһәй әһдәр мыхуырон рауагыд пәйдагонд куы цәуә, уәд хуыһә, әһәһәһг, бәрәһгонд уә, “Рәстдзинад”-әй йәг кәй систой, уый, > Фыстәдкытә, кьухыстытә, кьамтә әмәһ ныһтән рецензи нә дәттәһ, стәй сә авортәһ дәр фәстәһә не 'рәһтәһ. > Газеты цы әһмәһкытә рацәуә, уыдоныл бәрәһдзинад хәһссынц сә авортәһ. > Реклаһә әмәһ хуысынгәһиһәһты тыххәй “Рәстдзинад”-ы редакци йәхәһмә бәрәһдзинад нә исы.	Редаци, рауагыд әмәһ типографийы адрис: 362015, РЦИ-Алани, г. Дәуәуджыкьәу, проспект, 11. Мыхуыргонд цәуы акционерон әхсәһәд “Ирыстон-полиграфсервис”-ы	Офсетон мыхуыр 1.88 мыхуырон сыфы. Газет цәуы кьуыры фондз хатты. Индекс 53901. Тираж 2530. Заказ № 1064. Мыхуырмә хуыһәһ фыст әрцәуә – 18.00. Мыхуырмәһ фыст әрцәһ – 18.00. Email: rastdzinad@mail.ru Сайт: www.rastdzinad.ru
--	-------------------------------	---	--	---	--